

פרשת בהר

דבר אל בני ישראל וגו' כי תבואו אל הארץ וגו' ושבתה הארץ שבת לה (כה, ב)

כתב החינוך (מצוה קיב) דהמצוה של "בחריש ובקציר תשבות" (שמות לד, כא), היו עשה לחורש בשביעית.

והקשה שם במנחת חינוך, א"כ למה לא נימא דנשים פטורות ממצוה זו ותותר להן החרישה בשביעית כיון שהיא מצות עשה התלויה בזמן, והלא נשים פטורות ממצות עשה שהזמן גרמן.

אכן מצינו שהקשו התוס' (קידושין כט, א ד"ה אותו) ל"ל דרשא ד"כאשר צוה אותו האלקים" למידרש "אותו" ולא אותה דאשה פטורה ממילת בנה, תיפו"ל דהוי מ"ע שהזמן גרמא שהרי מילה נוהגת רק ביום. ותי' הריטב"א שם דכלל זה דמ"ע שהז"ג נשים פטורות, היינו רק במצוות שבגוף כגון ציצית ותפילין, אבל מצוה שהיא אינה בגופה אלא בגוף אחר כגון מילת בנה גם בזה היה לנו לחייב את הנשים, אלמלי מיעוטא ד"אותו" ולא אותה. ובזה מתרץ המנחת חינוך גם כאן, דכיון ששביעית תלויה בקרקע שהארץ תשבות, לכן גם נשים מצוות על חרישה בשביעית.

ואפשר לומר עוד דשביתת הארץ הוי "איסור עשה", דיש מצוה שהארץ תשבות ולכן "אסור" לחרוש בשביעית, ואיסור הרי הוא כ"לאו" שבזה אין את הפטור של מ"ע שהז"ג.

מקור: באר מרים